

Spelmansstämman klang fint jubileumsstämd

Spelmansstämman ...

Forts. fr. sid. 1 —
de C-dur — för harporna skull —
annars gick det för det mesta i D-
dur hela uppvisningen igenom med
några mollinslag. Därför blev det
också kanske litet tröttande och
enformigt. Men mest smakade det
ganska bra och ibland riktigt läc-
kert.

"Spelmännens julafton"

Spelmansförbundets ordförande
Emil Olsson själv förträfflig spel-
man vilket han fick tillfälle att visa
i en liten avdelning hälsade alla
och de gästande lagen välkomna
erinnade om jubileet och utlovade
gott musikaliskt utbyte ett löfte
som också infriades. Spelmännen
själva brukar kalla den här oktober-
stämman "spelmännens julafton"
och nog var det uppenbarligen en
glädjens dag för de uppländska
arrangörerna liksom för gästerna.
Låtarna gick också påfallande
mycket i dur och hade friskhetens
halt. Det visade sig redan i de
låtar hela spellaget föredrog:
rullpolskan från Gästrikland den
frejdiga jubileumsgånglåten av
Emil Olsson — han är hälsing till
börd men tycks nästan musikaliskt
tänka uppländskt att döma av lå-
tens frändskap med uppländskom-
ponisterna Gås Anders och Byss-
Kalle — och en liten knepig uppländs-
vals som inte höll på att få
komma med. Speakern för dagen
Tobias Jansson som förresten var
välgörande redig och klar i sitt sätt
att presentera programmet — det
har varit skrämt många gånger med
det under åren — skulle stoppa lå-
ten men Harry Pettersson var en-
vis. Orsaken till dispyten tycktes
vara dunkel men tvisten bilades
Tobias fick ge sig. Och det var bra
för valsen var rolig.

Laurentius Victor

Så började lagspellet med sexton
man och kvinnor från Södertälje i
ett enkelt men riktigt och vinnande
spel. Stockholms spelmansgille
hade sänt ett särskilt utskott som
var säkert. Kvintetten glädde med
Viksta Lasses Eklundapolska och
Korntorkarn av August Bolin.

Som kontrast till fioler och har-
por sjöng Birgitta Gustavsson några
visor. Det gjorde hon röstligt
säkert men otvetydigt i textningen ty-
värr. Så många versar kräver tydligt
textföredrag. Där var en gånglåt
från Dalarna och en dragonvisa
från Holms bruk. Särskilt lyckat
blev det sedan då hon tillsammans
med sina ackompanjerande kamra-
ter bildade Gammelgårdens spel-
manslag och det laget stod sig gott
i konkurrensen den här dagen.
Spelade musikaliskt i en gånglåt
av Gustaf Jernberg — som för inte
så många år sedan stod med i spel-
mansledet — och frejdigt i Skoella
och necken.

Från Nås i Dalarna hade kom-
mit ett redigt lag som spelade några
låtar från Ingmarsspelen vackra
utan att vara så värst patinerade.

Sedan kom turen till den stora
stjärnan i det uppländska spel-
mansgänget Viksta Lasse eller för
att inom aulans väggar bruka la-
tinet och säga Laurentius Victor.
Han spelade rasande tempera-
mentsfullt tillsammans med sin
sekundant Sture Andersson.
Förkyld var han så det snörfnade
i mikrofonen man fattade aldrig
vad han sa men spel blev det
glänsande faktiskt i sin personliga
stil med den friska tändande
rytmen och de kapriösa rubatona.
Jag tror att man kan säga att
Viksta Lasse nu står i praktform
varmed också menas hans säkra
show-sinne vilket inte är så
oviktigt i sådana sammanhang.

C. G.

Det var friska speltag på oktoberstämman i år under spelleddaren Harry Pettersson

Hösten är kommen och sista oktobersöndagen hördes stormarna gny, regnet strila och de gula löven falla. Något bättre väder för en spelmansstämma kan man inte önska. Rusk ute ökar trivsel inne och det kändes riktigt skönt att få sätta sig till ro ett par timmar i universitetsaulan på midjan och lyssna på spelmansmusik serverad i många varierande portioner såsom sed är när Uplands spelmansförbund firar oktoberstämma enligt traditionen. Det var också särskild mening med stämman den här gången, det var den tjugonde i ordningen och därmed ett jubileum.

Vanligtvis blir spelmännen litet
för högtidliga och därmed också
litet tillknäppta. Viksta-Lasse
kan släppa gäcken lös spela av-
spänt och ledigt. Man trivs.

Återväxt

Som antytts gjorde den nya
uppländska generationen stor lycka.
Det var ett litet ungdomslag
från Uplands-Bro som tidigare
har spelat i Uppsala vid en skol-
musikstund i Brantingskolan i
höst skandalöst illa besökt av
uppsalaborerna. Nu fick laget visa
sina goda färdigheter för en nästan
fullsatt universitetsaula och de var
värda detta forum för sin levande
kontakt med låtar de framförde
säkert och riktigt. Man måste här
nämma deras instruktör Mats Ko-
uppola som nu satt bland publiken
och lyssnade och borde ha känt sig
nöjd. Alltså god återväxt i uppländskt
spelmansliv är garanterad.

Västmanlänningarna var bara tre
men en bra trio och efteråt blev
det ännu säkrare speluppvisning
med ett Närke-lag i fin form och
med annorlunda låtar bl.a. en ypperlig
polska från Skåne allt graciöst
och luftigt utfört. Makarna
Östlund från By i Dalarna hör väl
numera till proffsen i spelmans-
kretsar. Det är intressant att höra
deras spel som har virtuos säkerhet
och frisk fantasi. Det blev också
här som de riktiga krusningarna
i spelet först kom fram under
stämman. En hälsingepolska av Peter
Sjönell hörde till dagens bästa
låtspel och hälsingarna själva i ett
säkert lag kom därefter och bevisade
ytterligare den hälsingska
musikens rytmiska friskhet.

Spelmansstämman fortgick ännu
en god stund med uppländskt lyc-
kosamt framträdande med fioler
och harpor och slutligen hela ska-
ran igen i en klangmustig final. Så
var det dags att avsluta jubileums-
stämman med mat och dryck på
annan plats och naturligtvis med
ytterligare låtspel i många turer.

I somras firade spelmansförbun-
det jubileet ute på universitets-
trappan under knappast gynnsam-
mare väderlek. Nu blev det en om-
bönad musikfest med trivsel och
aulabänkarna fyllda av en ivrigt
lyssnande och livligt uppskattande
publik. Lagspel i långa rad av
gäster från skilda trakter i landet
dominerade tillställningen. Men
särskilt det unga Upland väckte
stor förtjusning. Det var glädjande
att se tonåringarna från Uplands-
Bro i så god kontakt med folkmu-
siken.

Den gamla goda seden trogen
öppnades stämman med intåg av
hela den samspelande skaran i sina
färgrika dräkter — många äldre
bland fiolerna och nyckelhar-
porna men också en påfallande hög
procent ungdomar. Till och med
kunde man i skaran hitta ett beat-
leshår och någon hamletfrisyr. Ti-
den rör sig även i spelmanslägren.
Det klang präktigt överlag i stor-
orkestrern under instruktören Harry
Petterssons ledning. Mungalåten
förstås som nummer ett i klingan-

Forts. sista sid. sp. 6